

Господната вечеря

Господната вечеря е важен момент в живота на църквата. По някакви странни причини тя се е превърнала в нещо, от което вярващите някак се плашат, а тя е учредена от Христос като едно благословение, като един особен момент на изпълнено с възлнение и любов преживяване. Как се е получило това разминаване? Нека си припомним какво знаем за това тайнство.

В практиката на католическата и православната църкви се приема, че причастието е повторение на Христовата смърт на кръста; Той отново е разпнат и умира, проливайки Своята кръв. Същото, което е станало някога на Голгота, става и всеки път, когато в църква се отслужва Господна вечеря. Католиците вярват, че чрез молитвата на свещеника хлябът и виното стават тяло и кръв и вярващите по този начин получават всички благословения, които Христовото тяло и кръв носят в себе си. От това следва изводът, че само църквата може да предложи на хората истинско причастие; едва след като свещеникът се помоли, и то с точно определена формула, хлябът и виното стават Христово тяло и кръв. Ако някой друг си позволи да прави причастие, това чудотворно превръщане на виното и хляба в тяло и кръв няма да се случи и от такова причастие съответно няма никаква полза. Нещо като със свещите – църквата твърди, че не бива да се ползват свещи, които не са купени от църквата, макар и да са по-евтини, защото Бог знае кой каква свещ пали и няма да уважи свещта, която не е купена откъдето трябва. Зад всичките тия сложни и малко фантастични теории се крие едно – стремежът на църквата да покорява хората, да ги владее, да ги управлява (и съответно да разполага с техните пари).

Ап. Павел ни предава това, което сам той е приел относно Господната вечеря и там изобщо не откриваме подобни неща. Христос е умрял на кръста веднъж завинаги и няма нужда да умира втори път чрез жертва в църквата, била тя и „безкръвна”, както учи православието. Тази смърт е вседостатъчна за всички хора от всички времена и за всички грехове на всички грешници. Всякакво повторение е излишно и говори, че ние не сме съвсем сигурни дали Христовата жертва на Голгота е била достатъчна. Което е грубо нарушение на духовните истини. „С един принос Той е усъвършенствал завинаги онези, които се освещават” (Евр.10:14).

С нашето участие в Господната вечеря ние даваме да се разбере, че вярваме, че Христос е умрял за нас, че тази жертва е лично за всеки един, че я смятаме за напълно достатъчна да бъдем опростени и примирени с Бога, че благодарение на нея ние отново сме Божии чада, че няма нужда да правим нещо, за да бъдем спасени, че всичко е готово и за нас остава само с вяра и благодарност да приемем това, което е направено за спасението ни.

Никъде не става и дума за това къде трябва да се провежда Господната вечеря, от кого, при какви обстоятелства, с какви елементи. Църквата си е присвоила правото да извършва причастието, но незаконно. Вярващите имат пълната свобода да си припомнят делото на Христос навсякъде, при всякакви обстоятелства, независимо колко хора има. Едно време, когато пасторите са били хвърлени в затвора, са вземали причастие в килиите. Там, разбира се, не са разполагали с вино и затова са вземали с вода и хляб. Което не прави това причастие по-маловажно. Това не значи, че църковното причастие няма никаква важност. Напротив, причастието винаги е израз на единството на вярващите и колкото повече хора участват, толкова по-силно е усещането за принадлежност към една общност. Но Господна вечеря може да се взема и по домовете, в семейна среда, в болницата, във всички обстоятелства, в които хората се намират. Същественото не е къде са, колко хубава църква имат, какви

високопоставени свещеници ги довят, а каква е вярата, какво е преклонението пред Христос и каква готовност имат за служение. Недопустими са и разни съвременни ексцентричности, като вместо вино да се пие кока-кола и други такива нелепи криворазбрани свободи. Ако някой си е позволил да превърне Господната вечеря от нещо толкова просто и естествено, толкова непосредствено изживяване на Христовата любов в един тежък и потискащ ритуал, то това не е причина друг път да го прави в нещо съвсем лековато и лишено от всякаква тържественост и известна ритуалност. И тук, както навсякъде, е нужна умереност и предпазливост от залитане в разни крайности.

Нека подчертаем, че хлябът и виното са само символи на Христовото тяло и кръв, а не се превръщат по свръхестествен начин в плът и кръв. Вярно е, че Христос каза: „Вземете и яжте – това е Моето тяло” и „Това е Моята кръв” (Мат.26:26 и 28). Но нека не забравяме простия факт, че в този момент Той още беше жив и здрав, трагедията на Голгота още не беше започнала. Тялото Му си беше напълно в ред и кръвта Му циркулираше вътре в съдовете. Ако беше откъснал парче от тялото Си и беше източил част от кръвта Си, за да го даде на апостолите – да, тогава бихме приели тези думи буквално. Но Той не направи такова извратено нещо. Никой не иска от нас да ядем човешка плът и да прием човешка кръв. От нас се иска да помним какво е сторил Христос на кръста и да бъдем благодарни. Враговете на християнството от ранни времена са пуснали тази глупава и гнусна мълва, че вярващите ядели плът и пиели кръв – нещо, което и до ден днешен може да се чуе като нелепо ехо от отдавна отминали времена.

Доста се спори относно това какъв да бъде хлябът на причастието, квасен или не; какво да бъде виното – гроздов сок или алкохолно вино. Немалко разделения са станали именно по този повод. Безквасният хляб се прилага във връзка с еврейската Пасха – понеже Христос е празнувал Пасхата с апостолите. Да, но с Господната вечеря ние не припомняме излизането на евреите от Египет, а смъртта на Христос на кръста. Между двете събития в случая няма никаква пряка връзка; в символичен смисъл бихме направили връзка между тях, защото Пасхата припомня как евреите бяха освободени от робство, а Христовата жертва ни освободи от греха и проклятието. Но това е твърде далечна връзка. Също и виното не е важно какво е. Важно е как участва човекът и доколко дълбоко е неговото преклонение пред делото на Спасителя.

Най-съществен е въпросът за участието, за това кой е достоен да участва и кой не, защото причастието наистина може да бъде голямо благословение, но ап. Павел изтъква, че то може и да донесе тежки проблеми на човека. В какво се състоят благословенията? В това, че ние сме едно с Христос, че ползваме всичките придобивки, които Той изработи на кръста. Оправдаваме се от своите грехове, примиряваме се с Бога, имаме чиста съвест, имаме надежда за бъдещето, за славен живот на небето. А в земния си път имаме Неговата закрила. А какви са опасностите? Апостолът предупреждава, че яденето на хляба и пиенето на виното могат да допринесат за нашето осъждане и за да няма недоразумения, посочва съвсем ясно какви проблеми биха ни докарвали – слабост, болнавост, а дори и смърт. Последните неща са твърде нежелателни за всеки и трябва да внимаваме, за да не би да ни сполети нещо такова.

В какво се изразява достойнството и недостойнството? Веднага бихме казали, че достойният човек е човек с висок морал, свят, чист, без лоши дела, без лоши мисли и чувства към никого, непорочен, търпелив, милостив, отстъпчив, щедър... Каквато добродетел бихме могли да си представим, тя е притежавана от достойния. И когато такъв човек посегне към хляба и чашата, такъв човек ще бъде още повече благословен. И обратното: недостоен е онзи, който няма никакви подобни добродетели, но вярата му е крехка и слаба, делата му са не много за пред хората, позволява си редица пороци,

съвестта му е доста прегоряла. С участието си в Господната трапеза този човек обижда Спасителя и си навлича Неговия гняв.

За наше удивление апостолът не казва подобно нещо. Той изобщо не говори за морала на човека. Единственото условие, което прави даден човек достоен, е да „изпитва човек себе си и така да яде от хляба и да пие от чашата” (1Кор.11:28). Някой би казал, че то е същото – да изпитваш себе си означава да провериш моралното си състояние. Но апостолът казва нещо друго. Изпитването се състои в това: „Който яде и пие, без да разпознае Господното тяло, той яде и пие осъждане на себе си” (29). С други думи, участникът в Господната вечеря не бива да пристъпва към нея като към ядене на хляб и пиене на вино. Просто така, защото някой ни го дава и ние вземаме, без да ни е ясно какво означава това. Нека знаем, че най-лошото е безразличието, липсата на интерес у човека към духовните неща, гледането на религиозните ритуали като на нещо, което действа от само себе си. Ако изпием отрова, тя ще действа, независимо дали знаем какво сме изпили или не знаем. Но хлябът и виното на причастието не действат сами по себе си, само защото сме ги яли и пили. Те действат, само когато се съединят с вярата на човека, с познанието му за духовните неща. Така че който не е съвсем наясно относно значението на Господната вечеря и няма сериозни намерения да следва Христос, по-добре да не участва. Хлябът и виното няма да му донесат нищо добро.

В тази връзка е интересно да се запитаме да се дава ли причастие на децата. Не е редно да се дава, защото те не осъзнават още тези велики истини напълно; но и да се лишават не е добре, защото така ще помислят, че вярата е нещо само за възрастни като забранените филми. Затова смятам, че може да им се дава, като им се обяснява, че Исус ги обича и е дал живота си за тях. Ако не съм прав, все пак съм сигурен, че Бог е достатъчно велик и милостив, за да тръгне да наказва едни невинни същества заради грешките на възрастните. Далеч от Него подобни кръвожадни намерения.

Но нека продължим с въпроса за участието. Какво е Господната вечеря? Господ Исус я нарича възпоминание. Възпоминанието е събиране на близки и приятели на някой починал. Те го обичат, имат прекрасни спомени, тъжат за него и в определени дни се събират, за да си спомнят. На тези събирания има по-богата или по-бедна трапеза. Да си представим, че някой е отишъл на такова възпоминание, защото има спомени с този покойник. Но когато идва ред да се почерпят, той отказва и не иска да вземе. Какво ще си помислят другите? Ще му вярват ли, че той има добри чувства към покойния?

Същото се получава и при Господната вечеря. Събрали са се всички вярващи, припомнят си за Христос, тъгуват за смъртта Му, радват се, че Той възкръсна. По едно време се поднася хляб и вино като материален спомен за Него. Но тогава някои се въздържат. Нещо ги смущава. Не участват. Какво значи това? Че те не се смятат чак толкова близки с Христос? Или че не вярват в Неговото дело на кръста? Или че не вярват, че Неговата кръв е умила греховете им и те продължават да са недостойни грешници? Всичко това може да означава неучастието. Не са готови? А какво им пречи да са готови? Какво се иска от тях повече от покаяние и молитва за прошка, ако са сторили нещо лошо? Християнството е толкова освободено от всякакви външни действия; всичко става вътре в душата и сърцето. Никой няма причина да се чувства недостоен за Господната трапеза. Защото всеки, който вярва в Христос, може да стане достоен, като зачита Неговото дело. Неучастието означава все едно да кажем: „Мен не ме интересуват тия неща. Това, че Христос някога умрял на кръста, няма никакво значение за мен!” Така сочи здравата логика. Който не е с Христос, е против Него. Който отхвърля жертвата Му, отхвърля всичко. Защото Христос умря, за да спаси нас.

Той не умря по грешка или за Себе Си. За нас умря. И когато не възпоменаваме жертвата Му, ние я лишаваме от стойност.

Далеч съм от мисълта, че моралното ни състояние няма никакво значение и можем да вършим всякакви грехове, а после с една молитва да изтрием всичко. Но относно участието в Господната вечеря условието е това: да разпознаваме Христовото тяло. Да знаем какво Исус е направил за нас на кръста. Който има грехове, нека побърза да се покае и да ги остави. Иначе рискува да остане извън Христовото тяло с всички произтичащи последици.

Процесът на покаяние, молитва и опрощение се извършва постоянно в сърцето на вярващия, но моментът на Господната вечеря е време, когато по един осезаем начин, със сетивата си, с вкуса си ние усещаме реалността на Христовата любов. Това е като ревизията за магазинерите – те винаги трябва да са изрядни, но има моменти, когато идва началникът и прави проверка. Благодарение на тези проверки той е спокоен, че неговият служител добре си гледа работата. Господната вечеря ни предизвиква да оправяме бързо отношенията си с Христос, ако сме ги позанемарили. В суетния на ежедневието ние допускаме това и е нужно да имаме такива моменти, когато ни се припомня по по-осезаем начин, че трябва да бъдем едно с Христос. Затова Той е промислил църквата да организира Господна вечеря и така да поддържа будна съвестта ни. В някои църкви причастието се извършва всеки ден, в други – по-рядко. Прекалено честото причастие рискува да ни доведе до привикване и постепенно изгубване на чувствителността. Прекалено рядкото причастие пък ни кара да се отпускате и да занемарявате духовното. Има църкви, които чакат някой да получи откровение и тогава да се организира Господна вечеря. Какво по-голямо откровение от това, което ни дава Писанието? Господ Исус казва, че всеки път с участието си в Господната вечеря ние възвестяваме смъртта Му и даваме да се разбере от Него, от ангелите и от хората, че продължаваме да ценим високо Неговата любов и жертва.

Господната вечеря е израз на единството на вярващите и затова тя изисква всички да прием заедно и да ядем хляба заедно, като с това даваме израз на взаимна любов.

Господната вечеря е и поглед към бъдещето – ние чрез нея заявяваме, че нямаме намерение да се отказваме, а ще продължаваме да следваме Христос през целия си живот; че не сме никакви временни поклонници, които после ще си потърсят друг Господ, а веднъж завинаги са обещали да Му бъдат верни докрай.

Нека винаги, когато има Господна вечеря, ние да бъдем участници и така да заявим, че Христос е нешият Спасител, че ние приемаме всичко сторено от Него за нас. Нека нищо не застава между нас и Него и когато дойде време да изявим, че сме Негови, да го сторим с цяло сърце.